

Bruk av samisk språk i KORO

KORO 2023

KORO

Innhold

1. Innledning	3
2. Bakgrunn	3
3. Samiske språk	3
4. Samisk språknorm i KORO	4
5. Prioriterte tiltak.....	4
6. Tiltak for fremtidig vurdering	5

1. Innledning

KORO har en viktig rolle som formidler og forvalter av samisk kunst, kultur og historie. Det er tette forbindelser mellom det samiske kunstfeltet, samiske politiske spørsmål og samiske institusjoner som KORO har produsert kunst for.

KORO har også større samlinger av samisk kunst på en rekke andre arenaer, eksempelvis ved Universitetet i Tromsø. I årene som kommer vil det også produseres flere verk av samiske kunstnere i andre landsdeler, som for eksempel i det nye regjeringsskivartalet.

Som en ledende offentlig institusjon for kunstproduksjon, kunstformidling og kunnskapsutvikling for vårt fagfelt, må KORO ha ambisjoner for bruk av samisk språk. Konkret innebærer dette at KORO føler et større ansvar bruk av samisk i sin utadrettede kommunikasjon og formidling enn det som normalt kreves av statlige virksomheter av tilsvarende størrelse.

Denne planen definerer et innledende skille mellom lovpålagte oppgaver og KORO's ambisjonsnivå. Planen er ment å være et internt verktøy for prioritering innenfor begrensede ressurser, men er også ment å bidra til mer åpenhet om prioriteringene overfor samiske samarbeidspartnere og offentligheten for øvrig.

2. Bakgrunn

Sameloven § 1–5 slår fast at samisk og norsk er likeverdige språk, og at de skal være likestilte etter bestemmelsene i Samelovens kapittel 3. Ifølge Samelovens §3-2 første ledd skal kunngjøringer fra offentlige organ som retter seg mot hele eller deler av befolkningen i forvaltningsområdet for samisk språk, skje både på samisk og norsk.

KORO's virksomhet er neppe regulert av samelovens språkregler.¹ Samelovens språkregler er likevel å betrakte som minstestandarder. Offentlige virksomheter er oppfordret til å ta hensyn til brukere av samiske språk også utover lovens regler. KORO ser sine ambisjoner for bruk av samisk på bakgrunn av dette. Den sentrale rollen KORO har som kunstprodusent og kunstforvalter for samiske institusjoner, som oppdragsgiver for det samiske kunstfeltet og som formidler av kunst også overfor den samiske befolkningen, tilsier at ambisjonsnivået skal ligge høyere enn det Sameloven legger opp til.

I lys av Sannhets- og forsoningskommissjonens rapport som kom i 2023 og som påpeker hvordan samiske språk fortsatt er truet og har behov for vitalisering, vil KORO bidra til å både styrke samisk språk og kultur, og til økt tillit mellom samer og norske, statlige institusjoner.

3. Samiske språk

¹ Ref kommunikasjon med KDDs minoritetspolitiske avdeling, september 2023. Samelovens pkt 3-2 sier at «Lover og forskrifter av særlig interesse for hele eller deler av den samiske befolkning, skal oversettes til samisk.» Dette omfatter neppe KORO's virksomhet, siden virksomheten i liten grad er basert på lover og forskrifter, men bestemmelsen kan være et insentiv til å bruke godt språklig skjønn i møte med samiske forhold, og tilgjengeliggjøre sentrale dokumenter om KORO's kunstordninger og virksomhet på samisk.

Omtrent 90 prosent av den samiskspråklige befolkningen snakker nordsamisk, som er ett av de tre offisielle samiske språkene i Norge, sammen med sørsamisk og lulesamisk.

Også nordsamisk er regnet som et truet språk, mens lulesamisk og sørsamisk er regnet som alvorlig truede språk. Pitesamisk, umesamisk og østsamisk/skoltesamisk regnes som språk som ikke lenger er aktive i Norge. I de områdene der de språkene tradisjonelt har vært brukt, pågår det arbeid for å revitalisere disse.

Etablering av museer og andre offentlige institusjoner er en del av arbeidet for revitalisering, bevisstgjøring og tilrettelegging for samisk språk og kultur. KORO må se sin kunstproduksjon for slike arenaer også i en språkpolitisk sammenheng.

4. Samisk språknorm i KORO

KORO vil i utgangspunktet benytte nordsamisk i formidlingen av kunstprosjekter der samiske kunstnere deltar eller større deler av målgruppen er samisk. For kunstprosjekter i Sápmi vil de samiske målgruppene alltid være betydelige.

Videre er det naturlig at informasjon om KOROs virksomhet skal være tilgjengelig på nordsamisk på nettsiden, herunder statiske sider om KOROs organisering, mandat og historie, samt informasjon om våre søknadsordninger (LOK og LES).

KORO er i dag en liten statlig virksomhet som må prioritere sine ressurser også på et område som dette. Per i dag har vi ikke anledning til å utarbeide søknadsskjema, motta søknader eller drive andre former for saksbehandling på samisk. Erfaringsmessig kan oversettelse av slike dokumenter ta lang tid og forlenge behandlingstiden på KOROs kunstordninger.²

På sikt kan saksbehandling på samisk være en naturlig målsetning for KORO. Vi vurderer det likevel som viktigere i første omgang at KOROs samfunnsoppdrag, samiske kunstprosjekter og samiske enkeltverk gjøres tilgjengelig for en bredere samiskspråklig offentlighet.

5. Prioriterte tiltak

1. Informasjon om eldre samiske kunstprosjekter og enkeltverk i KOROs samling publiseres på nordsamisk uansett hvor i Sápmi verk eller kunstner er fra. Nye prosjekter i Sápmi, eller prosjekter der samiske kunstnere bidrar, skal ha prosjektsider og formidling på nordsamisk. KORO's formidlingsseksjon kan også prioritere samisk formidling av andre prosjekter etter skjønn, eksempelvis prosjekter av særlig nasjonal betydning eller internasjonal betydning. Skjønnsmessige vurderinger gjelder også for bruk av samisk i trykte publikasjoner og lignende
2. Sørsamisk og lulesamisk kan være aktuelt når samiske kunstprosjekter finner sted i sørsamiske eller lulesamiske forvaltningsområder. Lulesamisk forvaltningsområde strekker seg fra Narvik kommune og ned til Bodø

² KORO har gjort denne vurderingen i dialog med andre statlige virksomheter som benytter samiske oversettelsestjenester i forvaltningsøyemed.

kommune. Sørsamisk forvaltningsområde strekker seg fra Rena kommune og helt sør til Engerdal kommune.

3. KORO vil videre prioritere å oversette statistisk informasjon om KOROs kjernevirksomhet til samisk. Det gjelder eksempelvis informasjon på nettsidene om KOROs historie, informasjon om kunstordningene og utlysning av midler etc.

6. Tiltak for fremtidig vurdering

- a) Mulighet for innsending og besvaring av søknader til KOROs kunstordninger på samisk.
- b) Oversettelse av utvalgte kunstplaner til samisk ved ferdigstillelse.
- c) Utlysning av stillinger, kuratoroppdrag, konkurranser etc. på samisk.
- d) Utvidet bruk av samisk på sosiale medier.

Behandlet og vedtatt i KOROs ledergruppe 25.09.2023,

Sigurd Sverdrup Sandmo

Direktør

Denne planen er utarbeidet i 2023 med tanke på videre utvikling av KOROs bidrag til å styrke samisk språk og kultur. Planen er en erkjennelse av det språkansvaret som følger av KOROs som bestiller, forvalter og formidler av samisk kunst. Planen er også en anerkjennelse av den betydning det samiske kunstfeltet har for KOROs samfunnsoppdrag i Norge og Sápmi.

